

Læsevejledernetværk – Læsevejlederbrev 2, 2019

Kære læsevejleder

Dette informationsbrev sætter fokus på nogle rammer for undervisningen af ordblinde elever, og det rejser nogle problemstillinger, som er vigtige for undervisningen og vejledningen af ordblinde elever. Desuden omtales centerets projekt Spiljournalist, og her kan du måske finde inspiration til din egen undervisning. Læs også om, hvordan årets statuskonference sætter fokus på litteraturlæsning og -undervisning, og hvordan de årlige temadage i uge 40 ønsker at styrke undervisningen af elever i læse- og skrivevanskeligheder. Har du tilmeldt dig? – Tør du gå glip af disse muligheder? Måske er din skoleleder også i sommerhumør ☺.

Læs mere i informationsbrevet:

- Ordblinde elever – har de brug for at lære tysk?
- Hvornår er det okay at tale højt om, hvilke elever der er ordblinde?
- Spiljournalist
- Centerets årlige konferencer og temadage

Ordblinde elever – har de brug for at lære tysk?

Ordblinde elever er altid på overarbejde, og flere lærere overvejer gang på gang, om det er en god ide at fritage eleverne for at lære det andet fremmedsprog. Ifølge læringskonsulenter i ordblindhed og fremmedsprogsundervisning, Undervisningsministeriet og Styrelsen for Kvalitet og Undervisning vil det være en bjørnetjeneste (i negativ og traditionel betydning) at fritage eleverne for tyskundervisning (det andet fremmedsprog), da de herved lukker dørene til at kunne blive optaget på en gymnasial ungdomsuddannelse – uden eventuelle besværlige og usikre dispensationer. Det gælder selvfølgelig også, hvis det andet fremmedsprog er fransk eller spansk. Dette råd er hermed viderebragt.

Humletorvet 3
1799 Vesterbro
+45 4189 9090

info@videnomlaesning.dk
videnomlaesning.dk

Er du interesseret i at vide mere om sprogenes kompleksitet, hvad angår stavelsesstruktur og bogstav-lyd-sammenhæng, så se fx her:

Table 1. Hypothetical classification of participating languages relative to the dimensions of syllabic complexity (simple, complex) and orthographic depth (shallow to deep)

		Orthographic depth			
		Shallow		Deep	
Syllabic structure	Simple	Finnish	Greek Italian Spanish	Portuguese	French
	Complex		German Norwegian Icelandic	Dutch Swedish	Danish English

Fra:
Philip H. K. Seymour, Mikko Aro, & Jane M. Erskine (2003). Foundation literacy acquisition in European orthographies. *British Journal of Psychology* (2003), 94, 143–174. Download artiklen [her](#).

Hvornår er det okay at tale højt om, hvilke elever der er ordblinde?

Der er i øjeblikket meget fokus på, hvordan åbenhed om ordblindhed kan hjælpe eleverne med at tackle deres læse- og skrivevanskeligheder, og hvordan klassekammeraterne kan støtte op om disse elever. Det handler om åbenhed frem for tabuer, og derfor er det umiddelbart okay at informere om ordblindhed generelt i klassen, men kun at nævne specifikke elevnavne, når man har elev og forældres tilladelse til det. Når man taler om ordblindeindsatser i skolen, er det ofte i forhold til specifikke elever, og så er det nødvendigt at have formalia på plads – selv om det nok er en fælles viden blandt elever og lærere, hvem der har brug for en ordblindeindsats i klassen. Det skyldes persondataforordningen. Ordblindhed er et internationalt kategoriseret handicap. I persondataforordningen forstås et handicap som en sygdom, og så kræves forældretiladelse til at dele denne viden i klassen. Har du og din skole styr på disse formalia?

Spiljournalist

Spiljournalist-projektet er et tilbud til alle udskolingsklasser i Danmark om at arbejde med journalistisk skrivning i forhold til computerspil og spilkultur. Der ligger et [gratis undervisningsforløb](#) i spiljournalist hos Clio Online, og der ligger eksempeltekster og inspirationsmateriale på hovedsitet [spiljournalist.dk](#). Når eleverne har researchet, skrevet, responderet og finpudset, uploader de deres tekster på skoleblog.dk og kan lave deres eget online-magasin i klassen, på årgangen eller hele skolen. Med tiden vil de bedste bidrag også blive publiceret på spiljournalist.dk, hvor der med tiden vil opstå et community med gode journalistiske tekster om computerspil og kulturen omkring dem – skrevet af udskolingselever. Teksterne kan være skrevne eller podcasts eller videoer. Det afgørende er ikke formatet, men den arbejdsproces med research, vinkling, produktion, respons og

færdiggørelse, som kendetegner godt journalistisk arbejde. En af de didaktiske tanker med projektet er, at vi med spil og spillkultur kan trække på viden, interesser og kompetencer, som eleverne erhverver sig i fritiden. Bag projektet står bl.a. Aalborg Universitet og Nationalt Videncenter for Læsning, og vores foreløbige resultater af den tilknyttede følgeforskning viser, at mange elever i forbindelse med computerspil i fritiden har udviklet gode researchkompetencer, kildekritisk fornemmelse og reflekteret stillingtagen. Målet er at bringe disse evner ind i skolen og at undersøge, hvordan det kan understøttes. Læs mere om projektet [her](#).

Centerets årlige konferencer og temadage

I Nationalt Videncenter for Læsning har vi netop afholdt vores årlige konference *Veje til Literacy*, hvor [HOT 2019](#) er blevet lanceret. I HOT 2019 kan du læse om, hvad forskere og praktikere mener, der rører sig inden for literacyområdet – og hvad der burde være i spil. HOT-undersøgelsen er i år og flere år tidligere varetaget af Sara Hannibal, KP. Fremover vil Katja Vilien, KP, stå for undersøgelsen, så har du lyst til at medvirke, kan du sende en mail til Katja (kavi@kp.dk).

Konferencen *Status for Literacy* afholdes den 5. september, og i år sættes der fokus på litteratur. Litteraturarbejdet fylder dejligt i skolens undervisning, men litteraturen flytter sig også fra bogens medie til nye medier. Hvad betyder det for undervisningen i skolen – og for elevernes læselyst? Hør fx Anna Skyggebjergs bud på sammenhængen mellem læselyst og litteraturundervisning eller Sarah Myginds oplæg om at 'læse litteratur med ørerne'. Nina Berg Gøttsche giver desuden en appetizer på fund i sin ph.d.-afhandling om, hvordan elever i læsevanskeligheder oplever skolens litteraturundervisning, og hvilke mestringsstrategier som de anvender. Anna Kjær fra Ans Skole deler også sine erfaringer med undersøgende litteraturundervisning i 7.-8. klasse. Læs mere i [programmet](#), som byder på inspiration til praksis og giver stof til eftertanke om, hvad vi vil med skolens litteraturundervisning.

Desuden inviteres til *temadag om undervisning af elever i læse- og skrivevanskeligheder* i Aarhus og i København i uge 40, FN's internationale ordblindeuge. Temadagene afholdes i samarbejde med VIA UC mandag den 30. september 2019 i [København](#) og fredag den 4. oktober 2019 i [Aarhus](#). Programmet byder igen på konkrete forskningsbaserede forslag til praksis:

Lis Pøhler guider til den særligt tilrettelagte læse- og skriveundervisning, som er målrettet den enkelte elevs faglige, personlige og sociale forudsætninger. Annette Drescher, læsevejleder på Skødstrup Skole og Dorthe Aspegren Bendixen, Forældreskolen fortæller om intensive undervisningsindsatser til elever i læse- og skrivevanskeligheder. Sidst på dagen sætter Gitte Skipper, KCL fokus på, hvordan vi som lærere kan styrke livskvalitet og fremtidsdrømme hos elever i læse- og skrivevanskeligheder. [Egmont Fonden](#) har netop i deres rapporter peget på, hvordan ordblinde elever altid er på overarbejde, og hvordan elevernes læsevanskeligheder kan påvirke eleverne livskvalitet negativt. Det vil vi gerne i NVL være med til at sætte fokus på, så vi sammen kan sætte en ny pædagogisk dagsorden. Her med udgangspunkt i [KCL's](#) gode erfaringer.

De bedste sommerhilsner fra alle i centeret – og snart god sommerferie
Kirsten

